

DESIGN

Vi lever i en materia-lens guldålder, tycker Peter Cohen, dokumentärfilmaren och barnboks-författaren som sadlade om och gör succé som designer vid 60 års ålder med en avancerad hylla som ser busenkel ut.

Jag tycker det är mer frestande att lösa problem som ingen annan löser. Att göra någonting som är osexigt på ett sexigt sätt.

FOTO: HUSSEIN EL-ALAWI

Peter Cohen

Född i Lund 1946, utbildad vid Dramatiska Institutet, bosatt i Stockholm. Har skrivit prisbelönta barnböcker och barnfilmer som "Kalles Klätterträd" tillsammans med illustratören Olof Landström samt skrivit och producerat uppmärksammade historiska dokumentärfilmer, varav den mest kända, "Undergångens arkitektur" handlar om synen på konst och människor i nazitidens Tyskland. Bokhyllan Cell utsågs nyligen till Årets förvaringsmöbel av inredningstidningen Residence.

– Den som vill bli berömd ska göra en stol eller en fåtölj. En bokhylla är i grunden en rätt osexig produkt. Men stolar finns hur många som helst.

Han vill hänga våra böcker på väggen

► Den ser så enkel ut. Och är så avancerad.

Formgivaren Peter Cohen har gjort succé med sin hängande bokhylla Cell, som faktiskt är ett mirakel på mer än ett sätt. För Peter Cohen, född i Lund för 60 år sedan, har framförallt skapat sin berömmelse som dokumentärfilmare, med prisbelönta barnfilmer och barnböcker som ett uppskattat sidospår. Designer blev han alldeles nyligen.

– Men jag har varit intresserad av inredning och design hela mitt liv. Då och då har jag velat börja med formgivning, men andra projekt har kommit i vägen.

Vändpunkt

Vändpunkten kom inför ett nytt stort filmprojekt. Det skulle bli en dokumentär i långfilmsformat om form, design och arkitektur som skulle ta fyra-fem år att förverkliga. Finansieringen var klar när han drog tillbaka projektet.

– Jag insåg att jag hade barn som nästan skulle vara stora när filmen var klar, berättar han. På något sätt, jag vet inte hur det gick till, bestämde jag mig för att byta bana.

Den hösten, 2002, ritade Peter Cohen det som blev Cell.

– Jag ville göra ett modernt hyllsystem som svarar mot de

nya krav som man ställer på en bokhylla.

För bokhyllan är en rätt efterbliven förvaringsmöbel, tycker han.

– Alla bokhyllor är 30 centimeter djupa för att man ska kunna förvara lp-skivor. Men lp-skivor finns knappt längre! Musikanläggningar och elektronik har krympt. Tv:n hänger på väggen.

– Böcker är mindre än man tror. 95 procent av de böcker man har hemma går in i en bokhylla som är grund. Resten kan man ställa någon annanstans.

Bokhyllor är luft

Hälften av det som finns i våra bokhyllor är luft, menar han. Man kan alltså spara halva det utrymme som bokhyllorna tar upp. Och det gör Cell. Någon golvytta tar den inte alls, eftersom hyllorna hänger i tunna stålvarar från den översta hyllan, som i sin tur hakas på en konsol som är skruvad i väggen.

Hyllplanen finns i tre djup: för lite större böcker högst upp, vanliga inbundna böcker under dem och – om man så vill – lite grundare hyllor för pocketböcker, cd eller dvd längst ner.

Att som Peter Cohen börja sin designerkarriär med en bokhylla säger kanske en del om männis-

kan bakom verket.

– Den som vill bli berömd ska göra en stol eller en fåtölj. En bokhylla är i grunden en rätt osexig produkt. Men stolar finns hur många som helst. Jag tycker det är mer frestande att lösa problem som ingen annan löser. Att göra någonting som är osexigt på ett sexigt sätt.

Och nog fanns det problem att lösa. Hur gör man tunna, eleganta hyllplan som inte sviktar under böckernas tyngd? Hur fäster

man kulor på en stålvarer så att de håller för en hög belastning?

Hyllplanen är gjorda av samma höghållfasthetsstål som bilindustrin använder idag, profilerade för ökad styvhet och med en skiva kompaktlaminat limmad på ovansidan. De läses samman i sidled med små metallkryss och vilar på kulor av zink som är pressgjutna direkt på stålvarjerna med millimeterprecision.

Det som ser så enkelt ut är alltså inte så enkelt.

– Industriellt har det varit en utmaning. Men det ska se enkelt ut. Den som använder hyllan ska inte behöva tänka på hur den är konstruerad.

Även producent

Till skillnad från de flesta andra formgivare är Peter Cohen i det här fallet även producent, med tillverkningen utlagd på olika industrier.

– Jag är ju van att producera film. Men att vara designer, producent och företagare parallellt, det är rätt tufft.

Det som över huvud taget har gjort det möjligt är dagens teknik och material.

– Vi lever i en materialens guldålder. Cad-tekniken gör det billigare idag än någonsin tidigare att ta fram avancerade proto-

typer. Jag måste säga att det görs väldigt lite sådant med tanke på det gynnsamma klimatet.

När man utvecklar en produkt utifrån material och teknik blir man väldigt produktiv, menar han.

– Den som ritat en produkt är inte alltid med i utvecklingsarbetet. Och då missar man så väldigt mycket.

Den som tror att den hängande bokhyllan var en enstaka lyckträff ska veta att det kommer mer.

– Av hundra idéer är det kanske en eller två som håller måttet. Men jag har väldigt många idéer och hoppas förverkliga några av dem.

Vad det blir vill han inte prata om. De ska finnas i verkligheten och fungera först.

– En arkitekt jag känner sade: Kom bara inte med en stol, för det gör alla!

Det lovade Peter Cohen. För hur många stolar behövs det, egentligen?

– Fast samtidigt ... för att visa att man kan göra en stol måste man göra en förr eller senare.

Så det kommer en stol?

– Förr eller senare kommer det någonting man kan sitta i. Hoppas jag. Man ska inte säga för mycket.

Karl G Jönsson